

Brugge, 7 november 2019

Aan Mevr. Zuhail Demir
Vlaams minister van Justitie
en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme

West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 7
8000 Brugge

Betreft : attentiebrieven West-Vlaamse milieu- en natuurverenigingen

Geachte mevrouw Demir,

Het zal u niet verbazen dat ook de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen, verenigd in de West-Vlaamse Milieufederatie, een lijst desiderata hebben voor de komende legislatuur. We zijn er daarenboven van overtuigd dat onze regio nu en in de toekomst deel zal uitmaken van de kern van het debat ikv (onder andere) de zeespiegelstijging, herstel biodiversiteit, waterbeschikbaarheid en conflict in ruimtegebruik. 'Niet alles kan' was de conclusie van de Nederlandse commissie Remkes, over het stikstofarrest in september. Laat dit nu net ook de kern zijn van ons verhaal in West-Vlaanderen. Met onze 87 verenigingen willen we u, in het begin van deze legislatuur, even aan de mouw trekken en eveneens onze expertise en samenwerking in het bereiken van de ambities aanbieden. We houden het bewust kort, maar willen even de essentie aanstippen via een aantal uitdagingen.

Investeer in personeel

Met (o.a.) de Regionale Landschappen, Agentschap Natuur en Bos, VLIZ, INBO én de handhavers binnen de verschillende diensten, vormt het West-Vlaamse natuur- en milieumiddenveld meestal een coherent team. We hebben samen al heel wat kunnen bereiken om een aantal soorten te versterken (bijv. Geelgors en Eikelmuis), natuur in te plannen én excessen -zoals het dempen van poelen en inplanten van megastallen in buurt van natuur- tegen te gaan.

Maar het werkveld staat onder druk. De Regionale Landschappen zijn onmisbaar om samenwerking te faciliteren op het veld. De Bosteams, waar met de verschillende actoren naar gronden werd gezocht, werden afgeschaft. Met onze -net geen- 3% aan bos, zijn we het kleine broertje van de provincies. Om stappen te zetten naar het herstel van het voormalig waardevol boscomplex, moeten we deze afstemming terug in leven roepen.

En dan is er eveneens de handhaving. Van stroperij op land en op zee, over dumpen van bouwafval op poldergraslanden en brandveiligheid van stallen, naar bouwovertradingen en puntvervuiling in beken: we kennen heel wat dossiers die met moeite worden vervolgd. Niet alleen kreunen de handhavers onder een enorme werkdruk -er werd heel wat bespaard, bijvoorbeeld bij de natuurinspectie, maar er is ook heel wat onduidelijkheid over wie welke bevoegdheid heeft. 'De natuurverenigingen zijn onze oren en ogen op het veld', wordt aangegeven. Maar het kluwen van verantwoordelijkheden maakt het voor deze (toch al bedenkelijke) 'opdracht' zeer moeilijk. Het zal u niet verbazen dat ook ons middenveld niet over de (personele) middelen beschikt om deze taken over te nemen.

Beslist beleid en meer

Met elke nieuwe legislatuur, komen de verwachtingen. Bij het einde van elke legislatuur, de evaluatie.. Uiteraard hebben we grote aspiraties voor West-Vlaanderen en willen we hierover later met u in gesprek gaan, maar in deze fase van verwachtingen, zijn we in eerste instantie bescheiden.

Verskillende plannen in het verleden vertelden een passioneel verhaal van samenwerking tussen mens en ecosysteem. We hebben de natuurverbinding gehad (binnen de provinciale ruimtelijke structuur vastgelegd), de bosplannen (de historische 10.000 hectare), ecosysteemgericht waterbeleid, programmatische aanpak stikstof (en herstelstrategie natuur), Leieherstel (500 ha natte natuur -1,6 ingevuld),... Aan de opsomming kan u merken dat we veelal op onze honger bleven zitten. En niet alleen wij, met ons de leden en de West-Vlamingen, die de gevolgen stilaan in het dagelijks leven merken.

De intentie om landschapsparken op te richten, komt op een dankbaar moment: zowel de Westhoek als de kustpolders worstelen met een degradatie door een versnipperd beleid. Landschapsparken kunnen, mits een sterke werking van Regionale Landschappen én steun binnen een Vlaams beleid hieromtrent, dé weg tonen naar een gecoördineerde aanpak voor de verzoening van landschapsherstel, klimaatadaptatie, economie én biodiversiteit.

Het is het begin van een nieuwe legislatuur. En uiteraard zitten we vol verwachtingen. Want de druk op de natuur neemt toe.

Druk op natuur neemt toe

Wij zijn 'doenders', de West-Vlamingen. Met mortel en spade maken we de woeste gronden vruchtbaar. Voor de economie, landbouw en toerisme. Als topregio voor de groente- en vleesverwerkende industrie, wereldspeler als het gaat om aanwezigheid van familiale bedrijven, transportregio bij uitstek (na onze grote broer Antwerpen) en aantrekkingspool voor mensen uit het binnenland die hunkeren naar een weids zicht op zee, doen we het goed. De werkloosheidsgraad is hier omzeggens nihil. Met busjes komen de Noord-Fransen werken in onze industrie, omdat we zelf met te weinig zijn voor al het werk.

Maar dat veroorzaakt ook wel een selectieve blindheid. Hier wees bijvoorbeeld de [startbeslissing](#) van het complex project Kustvisie van Ben Weyts al fijntjes op: "Door de wijze waarop we de laatste decennia omgingen met de natuurlijke processen aan de kust, staat de ecosysteemdienst 'kustbescherming' onder druk. Daardoor zal de verwachte zeespiegelstijging grote maatschappelijke gevolgen hebben, zoals economische schade aan infrastructuur." En toch staat oa. een nieuwe Nieuwpoortse jachthaven in de steigers –inclusief toren met 1.000 tweedeverblijven, daar waar slikken en schorren mee zouden moeten groeien met de zeespiegel en (trek)vogels in het natuurgebied IJzermonding een vrije baan zouden moeten behouden van en naar het binnenland. Of worden duinen afgegraven om plaats te maken voor strandcabines en zijn de poldergraslanden maar beperkt beschermd.

Ook ikv het waterbeleid wordt aangegeven dat het (grond)water op dreigt te raken. Dat schept weinig perspectief voor de groenteverwerkende industrie, die nu al af te rekenen heeft met de droogte. Ook de versnelde inname van open ruimte door grote stallen, of bedrijven en verkavelingen in landelijk gebied, stroken niet met eerder aangekondigde voornemens. Erosieplannen blijven vrijblijvend en waterbeleid nog te veel gericht op afvoeren en/of stockeren ikv zomerdroogte.

We zouden nog over de schade door stikstof of droogte kunnen uitweiden, of de grote druk op de duin- (en andere) reservaatjes door de recreatie, maar we houden het graag kort. Dit, om een later gesprek met u, of leden van uw kabinet, nog verder te kunnen stofferen.

We zijn ervan overtuigd dat u onze aspiraties deelt, om met de bedrijvige provincie West-Vlaanderen te zoeken naar dit nieuwe evenwicht.

Samenvattend vragen wij uw aandacht voor:

1. Regionale Landschappen - als verbindend en concreet instrument- nu en in de toekomst te voorzien van de nodige middelen;
2. De uitvoering van de 10.000 ha bosuitbreiding in Vlaanderen, met nadruk op het bosarme West-Vlaanderen. De Bosteams lijken ons een voorwaarde om hierin te kunnen slagen.
3. Inzetten op handhaving door onder meer een versterking van de natuurinspectie.
4. Landschapsparken: ook in West-Vlaanderen. De versterking van het evenwicht tussen menselijke bedrijvigheid en biodiversiteit, door het versterken van landschapscoherentie.
5. Rivierherstel Leie: doorstart en snelle implementatie voor het voorzien 500 ha natte natuur, als scheppende voorwaarde voor de infrastructuurwerken.
6. Een gesprek met onze lidverenigingen om deze en andere voorstellen goed door te nemen.

Namens de milieu- en natuurverenigingen van West-Vlaanderen
& het bestuur van de West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Bart Vanwildemeersch
beleidscoördinator

West-Vlaamse Milieufederatie vzw
bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be
Mobiel 0468 07 17 07